

Ερευνητικό Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση του Προγράμματος "ΜΕΝΤΩΡ" στη Δημοτική Εκπαίδευση και στη Μέση Εκπαίδευση

1. Ταυτότητα της Έρευνας

Κατά το έτος 2008-2009 είχε γίνει αξιολόγηση του προγράμματος των Κέντρων Εκπαίδευσης Ζωής («Μέντωρ») στη Δημοτική και στη Μέση Εκπαίδευση. Οι στόχοι του ερευνητικού προγράμματος αξιολόγησης ήταν: (α) να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος, (β) να διερευνηθεί ο τρόπος λειτουργίας και εφαρμογής του και (γ) να διερευνηθούν οι στάσεις, οι απόψεις και οι αντιλήψεις των εμπλεκομένων έναντι του προγράμματος και του τρόπου εφαρμογής του.

2. Μεθοδολογία - Αποτελέσματα

2.1. Δείγμα

Ο μεθοδολογικός σχεδιασμός του ερευνητικού προγράμματος περιλάμβανε δύο μέρη, το πειραματικό και το διερευνητικό. Στο πλαίσιο του πειραματικού μέρους, έγιναν μετρήσεις με τη χρήση ενός δοκιμίου και δύο ερωτηματολογίων σε βασικές παραμέτρους πρόληψης σε μαθητές Ε΄ τάξης δημοτικών σχολείων οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα (πειραματική ομάδα) και σε μαθητές Ε΄ τάξης άλλων σχολείων οι οποίοι δε συμμετείχαν στο πρόγραμμα (ομάδα ελέγχου). Με όμοιο τρόπο αξιολογήθηκαν τα αποτελέσματα του προγράμματος και στην Α΄ τάξη του γυμνασίου, με τη διαφορά ότι δεν έγινε παράλληλη εξέταση της ομάδας ελέγχου. Στο διερευνητικό μέρος της αξιολόγησης, διερευνήθηκαν οι απόψεις των μαθητών του δημοτικού, των εκπαιδευτικών και των γονέων των μαθητών του δημοτικού, καθώς και των μαθητών του γυμνασίου για το πρόγραμμα με τη χρήση τεσσάρων ερωτηματολογίων. Επίσης, διερευνήθηκαν οι απόψεις του υπεύθυνου επιθεωρητή του προγράμματος στη Δημοτική Εκπαίδευση, καθώς και τριών εκπαιδευτριών της Δημοτικής και της Μέσης Εκπαίδευσης, με ημιδομημένη ατομική συνέντευξη.

2.2. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του πειραματικού μέρους της έρευνας έδειξαν ότι η εφαρμογή του προγράμματος στο δημοτικό σχολείο έχει εν μέρει θετική επίδραση στην ανάπτυξη των γνώσεων και στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών. Δε φάνηκε, ωστόσο, να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη των στάσεων και πεποιθήσεων των μαθητών του δημοτικού έναντι σε διάφορες πτυχές της ζωής. Στο γυμνάσιο διαπιστώθηκε ότι η συμβολή του προγράμματος ήταν εν μέρει θετική μόνο στα κορίτσια και στις τρεις παραμέτρους που εξετάστηκαν: γνώσεις, στάσεις και πεποιθήσεις και αυτοεκτίμηση.

Όλες οι εμπλεκόμενες ομάδες υποστήριξαν τη σημασία και τη χρησιμότητα του προγράμματος σε θέματα πρόληψης. Συγκεκριμένα, υποστήριξαν ότι συμβάλλει περισσότερο στην ανάπτυξη των γνώσεων και της αυτοεκτίμησης των μαθητών, και λιγότερο στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Οι μαθητές δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα «Μέντωρ». Οι εκπαιδευτικοί υπογράμμισαν ότι ο ρόλος τους θα μπορούσε να είναι πιο ουσιαστικός κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Όσον αφορά τη λειτουργία του προγράμματος, κοινή διαπίστωση όλων των εμπλεκομένων είναι ότι το πρόγραμμα έχει μικρή διάρκεια και ότι η συχνότητα εφαρμογής του δεν είναι ικανοποιητική. Όσον αφορά το περιβάλλον διεξαγωγής του προγράμματος, η ιδέα της κινητής μονάδας με την υποστήριξη των οπτικοακουστικών μέσων ενθουσίασε τους μαθητές, οι οποίοι όμως παραπονέθηκαν για την στενότητα του χώρου και για τα καθίσματα. Επιπλέον, σύμφωνα με τις εκπαιδευτριες, οι κινητές μονάδες παρουσιάζουν πολλά προβλήματα λειτουργίας.

Για την ενημερωτική συνάντηση στο πλαίσιο του προγράμματος, οι γονείς βρήκαν το περιεχόμενο της συνάντησης ιδιαίτερα χρήσιμο και ενδιαφέρον, αλλά δήλωσαν ότι ο χρόνος διεξαγωγής της δεν είναι κατάλληλος/βολικός.

3. Συμπεράσματα – Συζήτηση

Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει ότι για τη διαχρονική και σφαιρική επιτυχία των στόχων του προγράμματος, είναι σημαντικό οι μαθητές να έρχονται σε επαφή με τα ποικίλα και σύνθετα θέματα πρόληψης που περιλαμβάνονται σε αυτό πιο συχνά και συστηματικά. Αυτό θα μπορούσε να γίνει εφικτό με την αύξηση της συχνότητας και της χρονικής διάρκειας εφαρμογής του προγράμματος ή/και με τη συστηματική διασύνδεση των μαθημάτων του σχολείου με αυτά τα θέματα. Είναι επομένως σημαντικό να ληφθούν τα κατάλληλα πρακτικά μέτρα από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ώστε να δίνεται η δυνατότητα στις σχολικές μονάδες να επεκτείνουν και να εμβαθύνουν στα θέματα του προγράμματος, εντάσσοντάς τα στο αναλυτικό πρόγραμμα και το διδακτικό έργο του σχολείου σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα.

Ακόμη, είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα και για τη βελτίωση της ποιότητας της διδασκαλίας στο πλαίσιο του προγράμματος, όπως για παράδειγμα να γίνει η επιμόρφωση των εκπαιδευτριών και των εκπαιδευτικών. Η πιο ουσιαστική εμπλοκή των γονιών και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης θα μπορούσε να συμβάλει επίσης στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος.

4. Επικοινωνία

Υπεύθυνοι ερευνητές

Ιλιάδα Ηλία

Θέκλα Αφαντίτη

Κωνσταντίνος Λουκαΐδης